

Sygn. akt III Ca 1552/14

Sygn. akt III Ca 1553/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Teresa Kołeczko - Waclawik (spr.)

Sędzia SO Lucyna Morys - Magiera

SR del. Roman Troll

Protokolant Aleksandra Sado-Stach

po rozpoznaniu w dniu 29 stycznia 2015 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa D. M.

przeciwko B. C.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda i pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 9 kwietnia 2014 r., sygn. akt I C 1569/13

1. **oddala obie apelacje;**

2. **oddala wniosek powoda o zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego.**

SSR del. Roman Troll S SO Teresa Kołeczko - Waclawik SSO Lucyna Morys – Magiera

Sygn. akt III Ca 155214

III Ca 1553/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy w Gliwicach zasądził od pozwanej B. C. na rzecz powoda D. M. 23.922,30 zł z ustawowymi odsetkami od 28.10.2013r., oddalił powództwo w pozostałej części i orzekł o kosztach procesu.

Sąd I instancji ustalił, że strony pozostawały w nieformalnym związku od przełomu 2009/2010r. do początku listopada 2012r. W dniu 11 września 2012r. pozwana zawarła umowę najmu lokalu mieszkalnego, w którym strony miały wspólnie zamieszkać. Mieszkanie wymagało remontu, a ponieważ strony nie posiadały dostatecznych środków na ten cel, powód zlikwidował lokatę w banku na 5.000 zł, a 19.09.2012r. zawarł umowę kredytu na 20.000 zł. Wszystkie środki przekazał pozwanej. Z pieniędzy tych finansowano remont, który rozpoczął się na przełomie września – października 2012r. Faktury za zakupione materiały wystawione były na nazwisko powoda, jedynie faktura za

zakupione materiały do wykonania prac elektrycznych była wystawiona na nazwisko pozwanej. W grudniu 2012r. pozwana wystąpiła o skorygowanie wystawionych faktur na swoje nazwisko i wystąpiła do urzędu skarbowego o zwrot wydatków na remont. Ustalił też sąd, że do rąk pozwanej w okresie od lipca 2012r. do lutego 2012r. wypłacono kwotę 16.094,23 zł należną jej córce w związku ze śmiercią ojca.

Po rozstaniu powód zażądał zwrotu zainwestowanych w remont środków i pozwana zadeklarowała zwrot kwoty 5.000 zł jak i kredytu, który miała spłacić uiszczając raty w wysokości 1.077,70 zł. miesięcznie. W dniu 19.11.2012r. przelała na rachunek powoda 1.077,70 zł, a przelew zatytułowała „opłata za ratę”. Ponadto strony będąc w związku kupiły lodówkę i pralkę, a także samochód F. (...), chociaż umowę kupna samochodu podpisała pozwana i partner jej matki E. T.. Samochód został sprzedany. W mieszkaniu mieszka obecnie pozwana z córką i ona też posiada wyłącznie lodówkę i pralkę. Powód pismem z 17.12.2012r. wezwał pozwaną do zwrotu ruchomości, a w pozwie zażądał z tego tytułu zasądzenia kwoty 5.480 zł.

Ustalając powyższe w oparciu o wskazaną w pozwie podstawę z art. 405 k.c. uznał Sąd Rejonowy, że pozwany wykazał, iż przekazał pozwanej kwotę 25.000 zł. na remont mieszkania, w którym strony miały wspólnie zamieszkać, ale cel ten nie został osiągnięty, albowiem strony rozstały się. Dokonał więc przysporzenia na rzecz majątku pozwanej nie uzyskując ekwiwalentnego świadczenia, a to wieloletniego użyczenia lokalu mieszkalnego przez pozwaną i wspólnego zamieszkiwania w nim. Stąd świadczenie powoda jako nienależne w rozumieniu przepisu art. 410 § 2 k.c., na podstawie art. 405 k.c. podlegało zwrotowi przez pozwaną. Podniósł, że bez znaczenia jest okoliczność jaka część środków pieniężnych przekazana została na remont, albowiem postępowanie dowodowe wykazało, że środki pozostały w majątku pozwanej stanowiąc jej korzyść. Ponieważ pozwana przekazała powodowi jedną ratę w wysokości 1.077,70 zł., o tę kwotę pomniejszone zostało zasądzone w pkt 1 zaskarżonego wyroku roszczenie.

Oddalając żądanie zwrotu wydatków poniesionych na zakup lodówki, pralki i samochodu uznał sąd I instancji powołując się na poglądy orzecznictwa i doktryny, iż ponieważ rzeczy ruchome nabyte w czasie trwania związku stron miały służyć im obojgu we wspólnym gospodarstwie, to do ich rozliczenia należy stosować przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych, a w konsekwencji, ich rozliczenie jest możliwe w postępowaniu o zniesienie współwłasności, a nie w procesie opartym na przepisach o bezpodstawnym wzbogaceniu.

O odsetkach sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. oraz art. 455 k.c., a orzeczenie o kosztach uzasadnił przepisem art. 100 k.p.c.

Apelację od wyroku wniosły obydwie strony.

Powód zaskarżył wyrok w części oddalającej powództwo i zarzucił naruszenie art. 210 k.c. poprzez jego niezastosowanie i oddalenie powództwa mimo prawidłowego ustalenia, iż samodzielnie zakupił samochód, pralkę i lodówkę. Podniósł, że rozstrzygnięcie w tym przedmiocie było możliwe w niniejszym postępowaniu.

Przedstawiając powyższy zarzut wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości i zasądzenie od pozwanej na swoją rzecz kosztów postępowania za obie instancje, ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Pozwana zaskarżyła wyrok w części uwzględniającej powództwo i zarzuciła naruszenie przepisów postępowania poprzez błędną ocenę materiału dowodowego będącego podstawą ustaleń faktycznych stanowiących podstawę rozstrzygnięcia. Podniosła, że sąd I instancji pomijał zgłaszane przez nią wnioski dowodowe, nie przyjmował jej wyjaśnień i nawet ich nie zapisywał uznając je za nieważne. Zarzuciła bezkrytyczne zaakceptowanie materiału dowodowego przedstawionego przez powoda jako wiarygodnego i bezpodstawne pozbawienie waloru wiarygodności części jej zeznań i zeznań świadków przez nią zawnioskowanych.

Wskazując na powyższe zarzuty wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Powód wniósł o oddalenie apelacji pozwanej.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

W pierwszej kolejności odnieść się należy do apelacji pozwanej jako dalej idącej, albowiem apelacja ta kwestionuje powództwo co do zasady.

Wbrew zarzutom pozwanej, dokonana przez sąd I instancji ocena materiału dowodowego w ramach przysługujących mu uprawnień z art. 233 § 1 k.p.c. w zakresie, w którym powództwo zostało uwzględnione, nie wykazuje nieprawidłowości w rozumowaniu, błędów logicznych czy też niezgodności z doświadczeniem życiowym. Sąd Rejonowy szczegółowo i wnikliwie odniósł się do wszystkich przeprowadzonych w sprawie dowodów uzasadniając dokładnie i przekonywująco, na których dowodach się oparł i dlaczego odmówił wiarygodności i mocy dowodowej innym dowodom. Sąd odwoławczy w pełni tę ocenę podziela, albowiem trafnie wskazał sąd I instancji, iż świadkowie S. M., H. K., E. K. i D. K. swymi zeznaniami wewnątrznie i zewnątrznie spójnymi, uwiarygodnili zeznania powoda co do zaciągnięcia przez niego kredytu, który miał służyć przeprowadzeniu remontu i wspólnemu zamieszkaniu stron w wyremontowanym mieszkaniu. Częściowa odmowa wiarygodności zeznaniom świadka E. T., w zakresie dotyczącym jego obecności w banku w związku z zaciągniętym przez powoda kredytem, była konsekwencją dokładnie wskazanej przez sąd I instancji zmienności jego zeznań. P. uzasadnił też sąd, dlaczego uznał za niewiarygodne zeznania świadka J. G. oraz wskazał, dlaczego uznał za wiarygodne zeznania pozwanej tylko w zakresie ich zgodności z pozostałym materiałem dowodowym. Na pełną akceptację zasługuje ocena, iż zeznania pozwanej, w których zaprzeczyła jakoby powód przekazał jej środki finansowe w wysokości 25.000 zł na poczet remontu nie zasługują na wiarę. Polemika z tymi ocenami zawarta w apelacji stanowi wyłącznie wyraz subiektywnego przekonania pozwanej o krzywdzącym dla niej rozstrzygnięciu i nie może odnieść oczekiwanego przez nią skutku.

Nie wykazała też pozwana zasadności zarzutów co do przebiegu postępowania dowodowego toczącego się przed sądem I instancji. Przebieg posiedzeń na których prowadzone było postępowanie dowodowe odzwierciedlają sporządzone protokoły. Pozwana była reprezentowana w postępowaniu pierwszoinstancyjnym przez fachowego pełnomocnika. W razie więc uchybienia przez sąd przepisom postępowania we wskazanym w apelacji zakresie, a to przerywania wyjaśnień skarżącej, nie zapisywania ich, właściwą drogą zwrócenia na nie uwagi było zgłoszenie wniosku o wpisanie do protokołu, stosownego zastrzeżenia w trybie art. 162 k.p.c. Z zapisów przebiegu posiedzeń w sprawie nie wynika, by takie uchybienia miały miejsce. Nie zostały też zgłoszone zastrzeżenia w tym zakresie, stąd zgodnie z regulacją art. 162 k.p.c. pozwanej nie przysługuje prawo powoływania się na nie w dalszym toku postępowania.

Z tych przyczyn jako niezasadny ocenić należało zarzut dokonania przez sąd błędnych ustaleń faktycznych stanowiących podstawę rozstrzygnięcia w części uwzględniającej powództwo. Ustalenia te sąd odwoławczy podziela i przyjmuje za własne. Ponieważ zasadnie sąd I instancji ustalił, że powód przekazał pozwanej kwotę 25.000 zł w związku z prowadzonym remontem mieszkania, w którym ostatecznie zamieszkała wyłącznie pozwana z córką, to niezależnie od tego, jaka część tej kwoty służyła sfinansowaniu remontu, cała ta kwota pozostała w dyspozycji pozwanej i na zasadzie art. 405 k.c. pozwana zobowiązana była do jej zwrotu na rzecz powoda. Ponieważ pozwana zwróciła z tego tytułu jedynie 1077,70 zł tylko o tę kwotę należność została pomniejszona.

Z powyższych względów apelacja pozwanej jako bezzasadna, została oddalona na podstawie art. art. 385 kpc.

Nie mogła też odnieść skutku apelacja powoda oparta na zarzucie naruszenia art. 210 k.c.

Podstawą oddalenia przez sąd I instancji, opartego na zasadzie z art. 405 k.c. żądania zwrotu ceny zakupu lodówki, pralki i samochodu było przyjęcie przez ten sąd poglądu, iż rzeczy ruchome nabyte w czasie trwania nieformalnego związku mające służyć partnerom we wspólnym gospodarstwie, podlegają rozliczeniu w oparciu o przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych, a w konsekwencji, ich rozliczenie jest możliwe w postępowaniu o zniesienie współwłasności, a nie w procesie opartym na przepisach o bezpodstawnym wzbogaceniu. Pogląd ten jest trafny, ale

wybór podstawy rozliczeń między byłymi partnerami, którzy pozostawali w nieformalnych związkach musi odnosić się do treści zindywidualizowanego zgłoszonego w tym zakresie żądania.

Z treści pozwu wynika, że powód skonstruował żądanie w zakresie zwrotu ceny zakupu lodówki, pralki i samochodu, jako łączne żądanie zwrotu nakładów na nieruchomości pozwanej. Żądał bowiem zasądzenia kwoty 30.480 zł „tytułem zwrotu nakładów” jakie poniósł na nieruchomości położoną przy ul. (...) w K. (pkt 5 pozwu k 3 akt). Twierdząc, że w tym zakresie pozwana pozostała bezpodstawnie wzbogacona domagał się poza zwrotem środków finansowych przeznaczonych na remont mieszkania w wysokości 25.000 zł, zwrotu ceny zakupu ruchomości, jako sumy ceny zakupu lodówki – 1280 zł., pralki- 1200 zł i samochodu – 3000 zł. Tymczasem lodówka, pralka i samochód zakupione zostały w 2011r. co wynika wprost z pisma powoda z 17.12.2012r. wzywającego pozwaną do wydania rzeczy lub zapłaty ich równowartości (pismo k. 8 akt) oraz umowy sprzedaży samochodu z 13.10.2011r.(k. 80 akt). Bezsprzeczne było, że rzeczy te były używane wspólnie przez strony do czasu ich rozstania z początkiem listopada 2012r., a więc ich wartość z uwagi na normalne zużycie zmniejszyła się. W tej sytuacji, skoro pozwana konsekwentnie żądała oddalenia powództwa w całości, kwestionując żądanie co do zasady, również w zakresie zwrotu ceny ruchomości, rzeczą powoda było – przy uwzględnieniu konstrukcji zgłoszonego w tym zakresie żądania - wykazanie w jakim stopniu pozwana pozostała wzbogacona będąc w wyłącznym posiadaniu ruchomości na dzień zakończenia związku z powodem. Tymczasem powód nie zaoferował żadnych dowodów dla ustalenia wartości tych ruchomości na dzień zakończenia związku z pozwaną. W tych okolicznościach, skoro nie wykazał wysokości zgłoszonego w tym zakresie żądania, podlegało ono oddaleniu, a zarzut naruszenia art. 210 k.c. z przyczyn wyżej wskazanych nie mógł odnieść żadnego skutku.

Mając na uwadze powyższe, również apelacja powoda jako bezzasadna została oddalona na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 100 kpc w zw. z art. 102 i 108 k.p.c. Obie apelacje zostały oddalone i chociaż pozwana jest stroną przegrywającą w większym stopniu, gdyż zakres jej apelacji był szerszy niż apelacji powoda, to jednak mając na uwadze charakter sprawy dotyczący wzajemnych rozliczeń konkubentów, sąd odwoławczy oddalił żądanie powoda zasądzenia od pozwanej części kosztów postępowania odwoławczego.

SSO del. Roman Troll SSO Teresa Kołeczko-Waławik SSO Lucyna morys-Magiera